

BABEK KURBANOV

İlgar İmamverdiyev*

ÖZET

Bu makale Azerbaycan”ın filozof-müzikoloğ bilim insanı, bestekar, 700 makalenin, 45 kitabın yazarı Prof. Dr. Babek Osmanoğlu Kurbanov”un 80 yıllık jubilesi nedeni ile, ünlü ilim sahibinin yaratıcılık faaliyetinden konu edilir.

Anahtar Kelimeler: : Filozof, musikişinas, bestekar, estetik, yaratıcılık.

BABEK KURBANOV

ABSTRACT

This article is dedicated to the 80-th anniversary of the famous Azerbaijani philosopher, musicologist-scientist, composer, author of 45 books and 700 articles in which is spoken about the creative activity of the famous scientist, the jubilee professor Babek Osmanoglu Kurbanov.

Keywords: pilosopher, musicologist, composer, estetik, creative.

* Prof.Dr.İlgar İmamverdiyev. Gaziantep Üniversitesi.Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı,Temel Bilimler Bölümü. E-mail: imamverdiyev@gantep.edu.tr

PEZİOME

Эта статья посвящается к 80-летию Азербайджанского философа, музыколога-ученого, композитор, автора более 45 книг и 700 статей, в котором говорится о творческой деятельности знаменитого ученого-юбиляра, доктора наук профессора Бабека Османоглу Курбанова.

Ключевые слова: философ, музыковед, композитор, эстетика, творчество.

GİRİŞ

İnsan oğlu benim görüşüme göre bir gezegen, keşfedilmemiş bir dünyadır. Bu dünyayı keşfetmek ve bu nesneyi insanlık için tanımak muhteşem bir görevdir. Dünyanın önde gelen alimlerinden Profesör Dr. Babak Kurbanov'un ismini kaydetmemiz gerekir. Çünkü, Babek hocanın Azerbaycan'ın kültürü ve sanatına yaptığı değerli katkılardan dolayı bilim adamlarımız arasında takdir edilmektedir.

Babek Kurbanov, 9 Haziran 1939'da Azerbaycan'ın ünlü şairi Osman Sarıvelli ve Sayalı annenin kutsal ocağında dünyaya gözlerini açmıştır. Babek Kurbanov 1946-1957 yıllarında, keman ihtisası üzere 10 yıllık ilk ve ortaokul eğitimini tamamlamıştır. 1958 ve 1962'de eğitimlerine Konservatuvar'da devam ederek birçok disiplinlerden dersler alarak başarı diploma ile mezun oldu (Diploma P № 123981).

Bu öğretmenlerin isimlerine bir göz atalım:

1. "Keman" ihtisasından - Azerbaycan'ın onur sanatçısı Prof. Bahram Mammadzade, Prof. A. Khodjumyan, Doçent Yuri Javoronkov.
2. "Piyano" - Plyam, Menzar Aliyeva.
3. "Harmani" – Besteci Nazim Aliverdibekov, Doç.Dr. Hanlar Melikov.
4. "Polifoni" - Profesör Zakir Bagirov.
5. "Yabancı ülkelerin müziği" - Prof. Dr. Danil Christoforovich Danilov.
6. "Koro" - Zahar Stelnik.

7. "Azerbaycan'ın Müzik Tarihi" - Profesör Gamar İsmailova.
8. Halk Çalgıları Orkestrası "Orkestrasyon" - Azerbaycan Halk Sanatçısı, Profesör Süleyman Aleskerov.
9. "Partitür okuma" - Burşteyn Georgi Zakharyevich.
10. "Halk müziğinin temelleri" – Profesör Mamedsaleh İsmayilov.
11. "Rus Müzik Tarihi" - Doç. İzabella Vladimirovna Abezgouz.
12. "Mugam dersi" - Azerbaycan Halk sanatçısı, tarzen Ahmedhan Bakikhanov.

Babak Kurbanov'un içincü sınıfta yaptığı bilimsel çalışmalarındaki danışmanlığını Profesör Lyudmila Vladimirovna Karagiceva yaptı.

Babek Osmanoglu 1967'de (28 yılında) "SSCB Bilimler Akademisi Akademisi" nde "Müzik ve Edebiyatın Karşılıklı İlişkileri" adlı doktora tezini AY Zisin, Viktor Vanslov ve Y. Yakovlev'in danışmanlığında yaptı. 16 Nisan 1981'de (42 yılında) Azerbaycanlı bilim adamları arasında (Diploma ΦC № 000471) ilk kez savunarak "Müzik estetiği" alanında doktorasını yaptı. 1985'te SSCB Yüksek Referans Komisyonu tarafından profesörlük ilmi derecesini almağa hak kazandı. (Profesörün Moskova'daki Sertifikası, IR № 015153).

Babek Kurbanov 1981-1989 yılları arasında Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Felsefe ve Hukuk Enstitüsü'nde "Estetik ve Etik" Bölümünün Başkanı, 1989-1992 yılları arasında Azerbaycan Devlet Medeniyet ve Güzel sanatlar Üniversitesinde "Felsefe ve Kültür Tarihi" bölümünün müdürü, 2008 yılına kadar Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde ve 2017 yılına kadar kariyerine Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'nda profesör olarak devam etti.

Babak Osmanoglu'nun birçok önemli bilimsel ve kamu kuruluşunda çalıştığı da belirtilmelidir:

1. Azerbaycan Milli İlimler Akademisi "Felsefe ve Hukuk Enstitüsü"nde Doktora Savunma Konseyi Üyesi.
2. Azerbaycan Milli İlimler Akademisi "Mimarlık ve Gölzel Sanatlar Enstitüsü"nde Savunma Konseyi Üyesi.

3. 24 Nisan 1978 - SSCB Bestecilerin Birliği Üyesi.
4. 1 Ocak 1991 - Azerbaycan Besteciler Birliği Üyesi.
5. Azerbaycan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı bünyesinde "Halk Yaratıcılığı Evi" Müdür Yardımcısı.
6. Azerbaycan Milli İlimler Akademisi "Felsefe Cemiyeti" (Derneđi), "Estetik ve Etik Bölümü" Başkanı.
7. "Azerbaycan Bilim Derneđi" kapsamında Estetik Eğitim Grubu Başkan Vekili.
8. 2001'den "Azerbaycan Gazeteciler Birliği" Üyesi.

Babek Kurbanov gençlik yıllarından itibaren, farklı zamanlarda Rusya, Azerbaycan ve Türkiye'den birçok onursal kararname, diploma, plaket ve şükran ödülleriyle ödüllendirildi.

1. 2009 yılında "Avropa neşr metbuat evi"nin tesis etdiyi "En yahşı Vetensever alim" mükafatı. Bakü, 2009, Az. № 8032982 fehri ferman.
2. 09. May 2014 Azerbaycan'ın Türkiye'deki sefiri Faik Bağırov tarafından plaket.
3. 2016 – cı ilde Valeh Hacılar, Uluslararası Bilimsel ve Kültürel Araşdırmalar Vakfı Genel Başkanı Profesör Cengiz Alyılmaz tarafından "Türk Dünyasına Hizmet" mükafatı.

1. Kazakistan Komsomol Örgütünün Kazakistan'da hasatta yüksek faaliyet nedeniyle Onursal Kararname.
2. Azerbaycan İlimler Akademisi tarafından 1968'de Bakü'de düzenlenen genç filozofların yarışmasında 1'lik ödülü.
3. Donbas (Ukrayna) bölgesi Bilgi Toplumunun Fahri Fermanı.
4. 1970 yılında Felsefi Alanda "Lenin Madalyası".
5. Ordinarius Basovun imzasıyla SSCB Bilgi Topluluğunun Onursal Kararı.
6. Sovyetler Birliği MK Sendikası Bakanlar Kurulu'nun Fahri Kararnamesi.
7. 2001 yılında Azerbaycan Devlet Yayınevi tarafından "Altın Kalem Ödülü".
8. 2004 yılında "Avrupa Basın Evi" tarafından "Yılın Filozof Bilim adamı ve Yazarı" Diploması ve Madalyası.

9. 2009 yılında “Avrupa Basın Evi” tarafından kurulan En İyi Vatansever Bilim adamı” Ödülü. (Bakü, 2009, Az. Fahri sipariş numarası № 8032982.)

10. 09. Mayıs 2014 Azerbaycan’ın Türkiye Büyükelçisi Faig Bağirov tarafından Plaket

11. Valeh Hacılar Hluslararası Bilimsel ve Kültürel Araştırmalar Vakfı Genel Direktörü Cengiz Alyılmaz’ın 2016 yılında “Türk Dünyası Hizmet” Ödülü.

Bu mükâfatlar Profesör Babek Kurbanov’un mehsuldar fealiyyetinine verilmiş heGiGi Giymetin tecellesidir.

Bu ödüller, Profesör Babek Kurbanov'un kapsamlı çalışmasına verilen değerdir.

Felsefe Doktoru Profesör Babek Kurbanov hayatını kültür, sanat, felsefe, edebiyat, estetik, ahlak, besteci, müzik teorisi, sahne sanatları ve pedagojik faaliyetlere adanmış ünlü bir bilim insanıdır.

Osmanoğlunun Azerbaycan ilmine, elhusus da Azerbaycan medeniyetine ve ince sanatına liyakatla, sadakatle, temennasız hizmetine ve bu sahedeki uğurlarına her zaman şahid oluruG. Babek bey, mühtelif yıllarde çalışdığı ferGli Gurumlarda ilmi - pedaGoji fealiyyetleri ile Gazandığı nailiyyetleri ile elm hadimlerimiz nezer-diGGeti celb etmekle yanaşı, bir çoh ölkelerde keçirilen (**Rusiya:** Moskva (1982), Sankt-PeterburG (1984), **Ukrayna:** Kiyev, Donetsk, **BolGarısatan:** Varna (1985), **İsveç:** StokGolm, **Kosova:** Priştine, **Makedoniya:** Üsküp, **Gürcüstan:** Tiflis (1981), Tsalka (1981), **Estoniya:** Tallin, **Litva:** Vilniüs, **Ermenistan:** İrevan, **Özbekistan:** Daşkend, **Azerbaycan:** Bakü, Gence, **Türkiye:** Van (1994), Konya (1994), Erzurum (1996, 2000), Gars (1995, 2000), Bolu (1997), Sparta (2001), Ankara (2002, 15-17 Noyabr 2012), Ağrı, Eytim Fakultesi, “Mavi Salon” (12.04 – 2002), Bursa (2008), Şanlı Urfa (13-15 Mart 2015), Adıyaman (17- Noyabr 2016, 27 Mart 2017), Gaziantep 23 Mart 2017), Osmaniye (1 Aprel 2017), Akcaabad (21-23 Aprel 2017), İstanbul (10-12 May 2017), Niğde (25-28 aprel 2017), Sivas (15 Oktyabr 2017), Nevşehir (20-23 Sentyabr 2017), DiyarBakür (17-19 Oktyabr 2017), Antaliya (20-23 Mart 2018), ve s.) otuzdan artıG Uluslararası İlmi KonGreslerde, Beynelhalk Sammitlerde, Simpoziumlarda, Konfranslarda ve çeşidli Panellerde mühtelif mövzulardaki aktual çihışları ile yadda Galmışdır. Bunlardan bir neçesini ohucularımızın diGGetine çatdırmaG isterdik:

Osmanoğlu'nun Azerbaycan bilimine, özellikle de Azerbaycan kültürüne ve sanatına onurlu, sadakatle, ilgisiz hizmetine ve bu alandaki başarılarına her zaman tanık oluyoruz. Babek bey,

çeşitli yıllarda çalıştığı farklı kuruluşlarda bilimsel - pedagojik faaliyetleri ile kazandığı başarıları ile bilim adamlarının dikkatini çekmiş, bir çok ülkede (Rusya: Moskova (1982), St. Petersburg (1984), Ukrayna: Kiev, Donetsk, Bulgaristan (1985), Tallinn, Litvanya: Vilnius, Ermenistan: Erivan, Özbekistan: Taşkent, Azerbaycan: Bakü , Gence, Türkiye: Van (1994), Konya (1994), Erzurum (1996, 2000), Kars (1995, 2000), Bolu (1997), Sparta (2001), Ankara (2002, 15-17 Kasım 2012), ağrı, eytim Fakóltesi, "Mavi Salon" (12.04 - 2002), Bursa (2008), Şanlı Urfa (13-15 Mart 2015), Adıyaman (17 - Kasım 2016, 27 Mart 2017), Gaziantep 23 Mart 2017), Osmaniye (1 Nisan 2017), Akcaabad (21 - 23 Nisan 2017), İstanbul (10-12 Mayıs 2017), Niğde (25-28 Nisan 2017), Sivas (15 Ekim 2017), Nevşehir (20-23 Eylül 2017), Diyarbakır (17-19 Ekim 2017), Antalya (20-23 Mart 2018), vb.) Otuzdan fazla Uluslararası Bilimsel Kongrelerde, Sammitlerde, Sempozyumlarda, konferanslarda ve çeşitli panellerde farklı konulardaki güncel sunumları ile akılda kalmıştır. Bunlardan bazılarını sunmak istiyoruz:

1.B. Kurbanov. "Bedii-estetik terbiyenin güncel sorunları", "Türkiye I Eğitim Felsefesi Kongresi" raporlar seti, 5-8 Ekim 1994, s. 189-197, Van / Türkiye.

2.B. Kurbanov. "Azerbaycan Halılarının Tarihi-Estetik Meseleleri", Türk El Sanatlarının Dünü - Bu Günü - Yarını Sempozyumu Bildirileri, Konya, 4 Nisan,1994. 1994, Konya

3.B. Kurbanov. "Azerbaycan Sanatının Dünü - Bu Günü", I. Millî Kafkasya Sempozyumu Bildirileri, 25-31 Ekim 1995, Kars.

4.B. Kurbanov. "Küreselleşme Zihniyetine Doğru", Dünya Barışı ve Eğitim İlişkileri Sempozyumu Bildirileri, 24-25 Ekim 1996, Erzurum.

5.Kurbanov. "Tarihi-Estetik Değerler Açısından Azerbaycan Sanatı", Türk Kültürü ve Sanat Sempozyumu (S.Demirel Üniversitesi), Altuntuğ Matbaası, Isparta 2001.

6.B. Kurbanov. "Eski Sovyetler Birliği ve Azerbaycan'da Müzik Eğitiminin Bazı Problemleri-Uluslararası Avrupa ve Türk Cumhuriyetlerinde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi (13-16 Kasım, 2002), Ankara 2004.

7.B. Kurbanov. Azerbaycan Halçacılık Sanatının Bedii-Estetik Özellikleri. 3. Uluslararası Sempozyum özet, Bakü, 2003.

8. B. Kurbanov. "Asık Müziğinin Polifonksiyonel Özellikleri". Uluslararası Türk Dünyası Geleneksel Müzik Günleri. ve Bilgi şöleni. 15 Kasım 2012, Ankara, Yer: Genclik Parkı, Tiyatro Salonu.

9. B. Kurbanov. “Azerbaycan Türkiye Musiki Kùltürlerinin Karşılıklı Etkileşimi. İlmî - Pratik panel, 17 Mayıs 2013, Gaziantep Üniversitesi.

10. B. Kurbanov Uluslar arası Matbuat Merkezinde düzenlenmiş “Azerbaycan – Türkiye Manevi Birliğinin Sembolü Aşık – Ozan sanatı” konulu konferansta B. Kurbanov’un sunumu, 10 Haziran, İlimler Akademisi Folklor Enstitüsü, 2013. Bakü

11. Harran Üniversitesinin düzenlediüi HIV “Bahar şenlikleri” adlı “Harran Üniversitesi – 20” ve Doç. EfGan Zeki Saleh’in (Salayev) 60 illik jübilesi nedeni ile B. Kurbanov’un meruzesi, 5 Mayıs 2013, Şanlıurfa.

12. B. Kurbanov. “Üz. Hacıbeyli Yaratıcılığında Kadın Konusu”. 13-14 Mart (“Halk Kùltüründe Kadın Konulu Uluslararası Sempozyum”), Harran Üniversitesi, 13-15. Mart 2015. Şanlıurfa.

13. B. Kurbanov. “Estetik Kùltür ve Bazı Eğitim Sorunları”. Güzel Sanatlar Eğitimi Toplum Bilimler Etkileşimi. Uluslararası Sempozyumu. Mermere Üniversitesi, 10-12 Mayıs 2017, İstanbul.

14. B. Kurbanov. “Kalmık halkının GehremanlıG dastanı Cangar’da Türk kökenli Sözler” isimli İY. Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Sempozyumu. Ömer Halisdemir Üniversitesi, 26-28 Nisan 2017, Niğde.

Uzun yıllar boyunca sosyal bilimler, siyaset, tarih alanında, edebiyat alanındaki sunumları ile hatırlanan Babek Kurbanov 700'den fazla bilimsel (müzik teorisi, icracılık, heykel, resim, sinema sanatı, sanat felsefesi vb.), Kapsamlı çalışmaların yazarıydı: Babek Kurbanov’un 45 kitabının yayınlanması onun potansiyel iş fırsatlarını doğrulamaktadır. Farklı yıllarda yazarın yayınladığı kitapların isimleri şöyledir:

1. B. Kurbanov, “Musiki ile Edebiyatın Karşılıklı İlişkileri (Rusça), Elm Neşriyatı, Bakü,1972
2. B.Kurbanov. “Estetik Âleme Seyahat”, “Gençlik” Yayınevi Bakü,1974
3. B. Kurbanov. Azerbaycan Edebiyatı ve Sanatının İdea-Estetik Problemleri (Rusça), “Elm Neşriyatı, Bakü,1977
4. B. Kurbanov."Kùtlesel Kùltür ve sosyalist Sovetolojisi Realizmi Üzerine" (Rusça), Elm Neşriyatı, Bakü,1978
5. B.Kurbanov, “Azerbaycan”ın Musiki Kùltürü Yabancı Matbuatta”, Elm Neşriyatı, Bakü,1984

6. B.Kurbanov. “Müziğin Estetik Terbiye Problemleri” (Rusça), Bilik Neşriyatı, Bakü,1985
7. B.Kurbanov. “Bedii-Estetik Terbiyenin Bazı Sorunları”, “Elm” Neşriyatı, Bakü,1987
8. B.Kurbanov. “Sanatın Sosyal Aktivitesi”, “Elm” Neşriyatı, Bakü,1988
9. B.Kurbanov. “Manevi Saflık Dünyası” Azereşr, Bakü,1989
10. B. Kurbanov ve Mehmet Takkaç, “Ev Tiyatrosu,Televizyon Oyunu , Akademik Araştırmalar Yay., Erzurum, 1997
11. B.Kurbanov.”Müziğin Bedii-Estetik Meseleleri”,Ağrıdağ Yay., Bakü,2000
12. B.Kurbanov. “Azerbaycan Sanatı:Tarifler, Tahrifler” Araz yayınevi,. Bakü, 2001
13. B.Kurbanov.”Müziğin Bazı Sanatsal-Estetik Sorunları”., “Aktif” yayınevi, Erzurum-Ankara, 2005, 257 s. Bu dersliğin Atatürk Üniversitesi “Güzel Sanatlar Fakültesi” müfredatına dahil edilmesi, hiç kuşkusuz Babek Kurbanov'un teşebbüsü sayesinde mümkün oldu.

14. Babek Kurbanov Mili Elmler Akademisinin “Felsefe ve Hukuk Enstitüsü”, “Mimarlık ve Güzel Sanatlar Enstitüsü”, “Sosyal Bilimler Enstitüsü”, aynı zamanda “Medeniyet ve Güzel Sanatlar Enstitüsü” ile bilimsel yaratıcı çalışmalarını her zaman genişletmiştir. Bir zamanlar Bakü Musiki Akademisi’nde (Prof. Dr. İlmira Abbasova'nın rektörlüğü döneminde). “Müzik Estetiği” desine girmiştir. Müzikoloji alanında bilimsel çalışmaların ve tezlerin ve doktora tezlerinin savunması sırasında mezunlara her türlü yardımlarda bulunmuştur. Sovyetler Birliği'nde Babek Kurnabov Moskova, Kiev, Tiflis ve diğer ülkelerde doktora tezlerini savunma aşamasında savunma komisyonunun bir üyesi olarak kabul edilmiştir.

Babek Kurbanov, Türkiye ile Azerbaycan arasındaki uygar ilişkilerin oluşumu ve gelişiminde önemli katkılarda bulunmuştur. Her iki kardeş ülkede de bilimsel kadrolar hazırlama sürecinde özellikle Babek Kurbanov'un profesyonelliğini, yeteneğini, beceresini de belirtmeliyiz. Bu açıdan, yeni nesil yüksek lisans öğrencileri, bunun en açık kanıtıdır. Bilimsel araştırma alanında çalışan 35 doktora öğrencilerine danışmanlık yapan bili adamı Prof.Dr. Babek Kurbanov’dur.

1. Babek Kurbanov’un danışmanlığında doktorasının yapmış genc ilm adamları

1.D. Kuliyeva’nın “Ressamın dünya görüşü hakkında” (rusca) doktora tezi, Bakü, 1968.

2.R. M. Memmedeliyev'in, "Müzik kültüründe millilik problemleri" doktora tezi, Bakü, 1969.

3.T. A. Memmedov'un, "Kğroğlu destanında kahramanlık havaları" (rusca) doktora tezi, Moskva, 28 aprel 1983.

4.R. A. Ağayev'in, "Azerbaycan halk teatrları" konusunda doktora tezi, Tiflis,1983.

5.B. A. Mirheşimov'un "Özbekistan'da amatör teatrlarının gelişiminde ideya-estetik geleneğin rolü" (rusca) konusunda doktora tezi, Bakü, Haziran 1986.

6.G. Aliyev'a, "Destanlarımızda kahramanlık kategorisi" (rusca) konusunda doktora tezi, Bakü 1987

7.D. Müslümzade'nin "Sehnede estetik ideal" (rusca) konusunda doktora tezi, Bakü,1993.

8.Evren Yıldız "İlkçağda başlayıb Barok döneminden musikinin inkişafı ve ictimai elaGeler konusunda bir araşdırma" (türkce) konusunda doktora tezi, 2001-ci ilde Erzurum.

9.Selma Saral, "Musikide romantizim" (türk dilinde) mövzusunda yüksek lisans tez danışmanı, 2001, Erzurum,

10. Ahmet Feyzi, "TRT Repertuarındaki Erzurum türkülerinin türk sanat müziğindeki karşılıklı ilişkiler açısından incelenmesi" (türkce) mövzusunda yüksek lisans tez danışmanı, 2002, Erzurum,

11. Tamer Bektaş, "Vyola ifaçılığının metodoloji meseleleri" (türkce) mövzusunda yüksek lisans tez danışmanı, 2004, Erzurum,

12. Ali Korkut, "Flaminko kültürünün problemleri ve ifa üsulları" (türkce) mövzusunda yüksek lisans tez danışmanı, 2008, Erzurum,

13. Abdullah Ünlü, "Bilgisayar tehnikasının müzik eğitiminde rolü" (türkce) mövzusunda yüksek lisans tez danışmanı, 2008, Erzurum.

2. Babek Kurbanov'un opponentlik (karşı taraf) faaliyetleri.

1. T. Memmedov, "Geleneksel aşık ezgileri" (rusca) konusunda doktora tezine opponent 23 Mart 1989, Mosokva,

2. T. M. Hacıyev, "Musikide sosyalist realizminin problemleri" (rusca) konusunda doktora tezine opponent Bakü, 1970.

3. Y. E. Alimova, “Sosialist – realizmi sanatında “Yeni insan” kavramı” (rusca) konusunda doktora tezine opponent 16 Ocak 1984, Bakü,
4. F. İ. Abbaszade, “Sanatcının sosyal sorunluluğu” konusunda doktora tezine opponent, 1984 Bakü.
5. Z. Abdullayev, “Zahmet adamlarının ideya-estetik terbiyesinde halk teatrlarının rolü” konusunda doktora tezine opponent 1984, Bakü.
6. L.A. Pritkova, “Kırğızıstan’ın tasviri sanatında milli ve beşeri yönler”, (rusca) mövzusunda, konusunda doktora tezine opponent 1987, Bakü,
7. L. D. Kuliyeva, “Sovyet sanatında gelenek ve yenilik” (rusca) konusunda doktora tezine opponent 1987, Bakü.
8. G. S. Kurbanov’a, “20. Asırda Azerbaycan’da estetik fikrin gelişmesi” (rusca) konusunda doktora tezine opponent 1 Haziran 1987, Bakü.
9. E. İ. İ sazade, “Azerbaycan halk musikisi” (rusca) konusunda doktora tezine opponent, 20 Eylül 1988. Kiyev.
10. M. E. Askerov, “Azerbaycan bestekarlarının eserlerinde halk musiki kaynaGları” (rusca) konusunda doktora tezine opponent 1988, Tiflis.
11. R. Kerimov, “Güzel sanat ve eğitimde milliliğin ve uluslararası terbiyenin dialektikası” (rusca) konusunda doktora tezine opponent 1990, Bakü,
12. K. Memmedova, “K. Karayev’in nezeri mirası ve sanatın felsefi-estetik idraki”(rusca) konusunda doktora tezine opponent 1992, Tiflis.
13. E.İ. Alizade, “Bedii sürecde bedii ve dini şüurun yeri” konusunda doktora tezine opponent 1998, Bakü.
14. İsmayıl Hakkı Gerçek, “Üzeyir Hacıbeyov’un Azerbaycan halk musikisinin esasları konusunda bir araştırma” (türkce) adlı yüksek lisans tezinin opponenti, 1998, Erzurum
15. Temmelli Kiyaseddin, “Mahmud RaGip Gazimihal’a göre Türk halk musikisinde pentatonizm” (türkce) adlı yüksek lisans tezinin opponenti 1998, Erzurum.
16. Özgür Sadık Karataşen, “Klassik Türk musikisinin inkişafında İstanbulun yeri ve önemi konusunda” (türkce) adlı yüksek lisans tezin opponenti Haziran 1999, Erzurum.
17. Osman Kılıç, “Eski Türk ressamlığında mekan problemi” (türkce) adlı yüksek lisans tezin opponenti, 2000, Erzurum,

18. Tahsin Parlak, “Erzurumda Oltu taşı” ve güyümçülük zergerlik sanatı” (türkce) adlı yüksek lisans tezinin opponenti Erzurum, 2000,

19. Yılmaz Kehyaoğlu, “Ganun aleti ve Türk musikisindeki yeri konusunda araştırma” (türkce) adlı yüksek lisans tezinin opponenti 2000, Erzurum.

20. İlhan Akdeniz, “3. Selim dönemindeki Türk musikisi konusunda araştırma” (türkce) adlı yüksek lisans tezinin opponenti 2000, Erzurum.

21. Koray Çelik, “Kamer musikisi ve çağdaş türk musiki bestekarlarının kamera musiki eserlerinde forma ve Guruluş” (türkce) adlı yüksek lisans tezinin opponenti, 2001, Erzurum.

22. Memduha Satır, “Cümhuriyet dönemi türk ressamlığında ekspresyonist sanatkarlar” (türkce) adlı yüksek lisans tezinin opponenti 2001, Erzurum.

23. Barış Karaelma, “Orta Asyadan Anadoluya Gopuzun (bağlamanın) tarihi seyri” (türkce) adlı yüksek lisans tezinin opponenti, Erzurum, 2003.

24. Zeyneb Çevik, “Batı musiki dönemlerinden klasik ve romantik dönem” (türkce) adlı yüksek lisans tezinin opponenti, 2004, Erzurum,

Bu gerçekler Profesör Babek Kurbanov'un bilimsel faaliyetlerinin tasdikidir. Bu açıdan Osmanoğlu, "Bilim Bahçesi" nin deneyimli-profesyonel bahçıvanı olarak anılacaktır. Elbette Babek Kurbanov'un uluslararası alanda dikdiği fidanlar zaman içerisinde büyümüş kos-koca ağaçlar olmuş, Rusya, Özbekistan, Kırgızistan, Kazakistan, Ukrayna, Türkiye ve Gürcistan'da bilimsel ürünlerini vermekte.

Kapsamlı faaliyetine gemel olarak bakıldığımızda aydın olur ki, Babek Osmanoğlu bir çoh ilim alanlarını kendine monte edi bilmiştir. Tesadüfi deyildir ki, estetika aleminin nümeyendeleri onu estetikçi gibi, filozoflar filozof gibi, tarihşinas ilm adamları onu tarihçi gibi, edebiyatşinaslar edebiyatçı gibi, folklorşinaslar folklorçu gibi, aşıklarımız aşıkşinas gibi, musikişinaslar onu muzikolok gibi, bestekarlar besetkar gibi, keman icracıları ise keman uzmanı gibi tanırlar. Lakin, Babek hocanın hem de pyano icracısı – “cazmen” olduğunu herkes bilmemektedir. Meşhur pyanoçu, estrada – caz sanatının ünlü ismi Azerbaycan'ın halk artisti Rafik Babayev'le bir zamanlar aynı okulda eğitim almış, çocukluk dönemini birlikte geçirmiş, dostluk münasibetlerinde olmuşlar. Babek hocanın düşüncesinin melodik ifadesi olan bir kaç caz kompozisyonlarını pyano icrazı zamanı dinlediyimizde, onun bu alandaki yeteneğine hayran kalırsan. Bir an düşünürsen ki, bu şahıs şehs bir kaç neçe ilim dalını nasıl öğrene bilmiş, tüm bunlara nasıl sahiplene bilmiştir?

Bir insan kendi yaşamında 5 - 6 bilim insanı ömrü yaşayan fedakar, çalışkan, şahıs dediğimizde ilk önce Prof. Dr. Babek Kurbanov zikr edilir. İtiraf etmek gerekir ki, o, Sovetler Birliği döneminde, bağımsızlık elde ettiğimiz ana Vatanımızda, aynı zamanda gardaş Türkiye Cumhuriyetinde azimli çalışmaları ile Azerbaycan ilmine başucalığı kazandırmış azman alimlerimizdendir. Babek Kurbanov'un adı geçen muteber bilimsel meclislerde anlaşılır ki, konu hakiki ilimden gedir. Asil bilim insanından söz düşende ise ilk önce Babek Kurbanov'un ismi saygı ile anılır.

Babek hoca editörlük işlerine de ayrıca vaht ayırmakla, çoksayda kitablara önsöz de yazmıştır. Bu önsözlerin her biri ayrıca bir ilmi makale değerindedir. İtirafda bulunmaktayım ki, "Azerbaycan'ın 20 saz havası adlı I, II (2005), ve III cild (2006), B. Kurbanov'la birge "Fortepiano eşlikli saz eserleri" (2006), "Fortepiano eşlikli tar eserleri" I, II cild (2006), elece de "Azerbaycan'ın 40 saz havası" (2006), "İran Türklerin'de aşık toy merasimleri", (2006), 3 cildten oluşan "Azerbaycan muğam renkleri ve deramedleri" (2007, 2009), iki cildten oluşan "Azerbaycan raks havaları" (2007), 6 cildten oluşan "Azerbaycan halk mahnıları" 2007, 2008, 2009), "Azerbaycan ve İran türklerinin aşık-icracılık sanatının Karşılıklı ilişkileri" (2008), "Aşık Mikayıl Azafılı'nın saz havaları" (2008), "Azerbaycan muğam incileri" (2010), Zakir Cemiloğlu ile birge yazdığımız "Misgin Abdal ocağının el sanatkarları" (2010), ve "Mezeli ehvalatlar ve gülmeceler" (2010), "Şirvan aşıklarının saz havaları" (2011), "İran-Azerbaycan aşıklarının 40 saz havası" (2012), "Koroğlu havaları" (2012), "Saz havaları antoljisi" (2013), "Azerbaycan instrumental halk musiki örnekleri" (2014), "Vahid Elioğlu'nun şeirlerine besdelenmiş musikiler" (2014) "Misgin Abdal elinin saz-söz ustaları" (2017), adlı kitablarımın ön sözünün müellifi Babek Kurbanov'dur.

Bununla beraber Babek hoca diger müelliflerin eserlerine de ön söz yazmıştır:

1. Ali Kafkasyalı "Kırk yıllık kara günler" Erzurum 1995.
2. Banuççek Kırzoğlu "Hüseyn Cavid'in ana eseri" Erzurum 1997.
3. Salim Yılmaz "Nizami'nin estetik anlayışı" Erzurum 2002.

Babek Kurbanov'un Türkiyede, Gaziantep Üniversitesinde, özellikle de Erzurum Atatürk Üniversitesinin Sosyal Bilimler Bölümünde "Estetika", "Etika", "Felsefe", "Sosyal deyişme", "Ümumi ve Hüsusi tehsil metodları", "Türk düşünce tarihi", Gözel Sanatkâr Fakultesinde ise "Musiki nazariyesi", "Musiki nazeriyesine giriş", "Musiki eserlerinin tahlili", "Müzik estetiği",

“Sanat felsefesi”, aynı zamanda Kazım Karabekir Eytim Fakültesinin Musiki Eğitimi Anabilim bölümünde “Musiki formları”, “Harmoniya”, hatta pyano ve keman sanatından ve s. bu gibi fenlerinden ders demesi, bir daha onun geniş faaliyet imkânlarının göstergesidir.

İlmi araştırmalar sürecinde azimli çalışkanlığı ile seçilen Profesör Babek Osmanoğlunun uzun yıllar farklı sanat saheleri üzere (*edebiyat, tarih, felsefe, estetika, etika ve s.*) yazdığı aktüel konulardaki makalelerine, aynı zamanda farklı yıllarda yazdığı ilmi - teorik değere sahip çok sayıda raporlara nazar saldıığımızda bu ilim insanının ansiklopedik bilgisine hayran kalmakla, onun ne derecede geniş marak dairesine ve ilmi tecrübe zenginliğine sahip olduğuna hayret ediyorsun. Babek hocanın eserlerinin kısa tasnif etmiş olursak burada “estetika”, “etika”, “sanat felsefesi”, “kültürologiya”, “musikişinaslık”, özellikle de “musiki estetikası”na ait, aktüelliği ile dikkatı çeken yüksek seviyeli neçe - neçe ilmi yazılarının mövcudluğu önümüze çıkar.

Babek Kurbanov’un Azerbaycan müzik kültürünün diğer alanlarının nazari-estetik ve tarihi, edebi - poetik meseleleri ile de derinden ilgilendiğini de belirtmeliyiz. Âlimin yaratıcılık aktarışlarında önemli yeri Azerbaycan kültürünün, onun bedii - estetik, sosyal problemlerinin halli, en nihayet halkımızın manevi medeniyetinin ehateli ve heryönlü tebliği durmaktadır. Bu açıdan onun Azerbaycan ve edebiyatı tarihinin önde gelen isimlerinden: Nizami Gencevi, Fuzuli, Mirze Feteli Ahundov, Hesenbey Zerdabi, Abbasguluğa Bakühanov, Molla Penah Vagif, Samed Vurgun, Osman Sarıvelli, Sabit Rehman, Âşık Alesger, Âşık Şemşir, Âşık Mikayıl Azaflı gibi klassik şairler ve azman âşıklarımızla birlikte, müasir şairlerimizden: halk şairi Neriman Hesenzade, İlyas Tapdıq, İbrahim Göyçaylı, Refik Zekâ Handan, İslam Sadık, Demir Gedebeyli, Oktay Rza, Genber Şemşiroğlu, Penah Kurbanov (Göyçe), Paşa Gelbinur, Veli Hramçaylı, Nüsret Abdulov, Musa Elekberli, Rövsen Hasayoğlu, Kerem Kürğirahlı, Vahid Alioğlu, Cavid Kurbanov, Eldar Elduası, Ali Tohlucalı, Vazeh Şabranlı, Eyyub Şırlanlı, Rahil Memmed, Möhbeddin Semed, Nesib Nebioğlu, Fehri Müslüm, aynı zamanda Türk edebiyatının görkemli nümayendelerinden İbrahim Hakkı Hezretleri, Ziya Gökalp, Gürsoy Solmaz ve diğer Ediplerimize yazdığı makalelerini de özellikle vurgulamak gerektir. Ayrı - ayrı elm ve sanat sahalarında çalışan şahsiyetler konusunda bar Babek Kurbanov’un bir zamanlar matbuat sahifelerinde neşir olunmuş ilmi önem arz eden kıymetli makalelerini de (*Azerbaycan’ın Halk Artisti Behram Mansurov, Ziya Gökalp (Türkiye), Akademik Tofik Köçerli, Profesör Akif Guliyev, Profesör Gazanfar Paşayev, Profesör Alisa Nicat (Ehmedov), Profesör İlgar İmamverdiyev, Profesör Eflatun Nimetzade, Profesör Rafik İmrani,*

Profesör Tariyel Memmedov, Profesör Firuz Mustafa, yazıçı-tercümcü Zahid Ahmedov, tanınmış yazıçı Eli İldırımoğlu, fitoterapevt Fuad Mahmudov, Dosent Efgan Salayev, Dosent Yusif Zeynalov, Türkiyede ise Profesör ali Kafkasyalı, Profesör Mehmet Yavuz Coşğun, Profesör Çengiz Alyılmaz, Profesör Fehmi Efe, Sanatşinaslık üzere felsefe Doktorları: Hakan Tatyüz, Savaş Ekici, Gültekin Şener, Ali Dağıstan ve s.) bir daha anmakta fayda vardır.

Bununla yanışı Babek Kurbanov'un Azerbaycan'ın Halk ressamı Akademik Mikayıl Abdullayev, keçmiş SSRİ-nin ve Azerbaycan'ın Halk ressamı Tahir Salahov, Profesör Ali Verdiyev, Profesör Memmed Şirzad, Profesör Mensur Ceferov, Azerbaycan ressamlar birliğinin geçmiş sekreteri Elmaz Mehdi oğlu Hüseyinov, Sanatşinaslık üzere felsefe doktoru Mehemed Aliyev gibi istedadlı sanatkârlarımızla birlikte, birçok Türk ressamlarının yaranıcılığına (*Mustafa Bulat, Mehmet Kavukçu, Mehmet Kayserili, Yılmaz Helvaçı, Rauf Tuner (Hollandiyada yaşayır) ve b.*) adanmış ve farklı dergi ve gazetelerde yayımlanmış onlarca makaleleri, müellifin Azerbaycan aynı zamanda Türk kültürünün birçok alanlarının ilmi tebliği yolundaki mahsuldar ve hoşmeramlı faaliyetinin göstergesidir. Kapsamlı çalışmalarının sonucudur ki, Babek hocanı Azerbaycan'da ve Türkiye'de bir kaç hakemli dergi ve gazetelerin yönetim kadrosuna üye seçmişler. Azerbaycan'da "Medeni - Maarif işi", "Medeniyet Dünyası" adlı jurnalın, "Muğan-Şirvan" gazetesinin Türkiye temsilcisi, "Aran" edebi-bedii dergisinin yönetim kadrosunun üyesi, Türkiye'de ise "Orkestra" (*İstanbul*), "Türk yurdu", "Yesevi", "Milli folklor" (*Ankara*), "Frankomani", "Platform", "Lakin", "Çizgi", "Eytim Bilimleri", "Aralıklar", "Ayrac", "Adım" (*Erzurum*), "Türkiyyat", "Gözel Sanatkar", "Sosial - Bilimler" (*Erzurum Atatürk Üniversitesi*) gibi iyirmiye gibi ilmi-nezeri değeri olan dergilerin adlarını örnek göstere bileriz. Tecrübesine, zengin bilgisine ve ilmine ehtiramın elameti gibi, Babek hoca için ayrıca "Erzurum" ve "Üfuk-2000" ve "Türkeli" adlı gazetelerde "köşe yazarı" olarak özel bir guşe de ayırmışlar.

Babek hoca silsile yazılarını, ilmi makalelerini işte adı geçen dergilerde ve gazetelerde yayınlamakla, milli kültürümüzü daha çok tanıtma fūrseti elde etmiştir.

Babek Kurbanov kültürel hayatımızda meydana gelmiş her bir yeni hadiseye, sanat eserlerine, ilmi - nazari mahiyetli yaratıcılık numunelerine devamlı olarak öz münasebetini ilmi yazılarında bildiren, Azerbaycan'ın aydınlık adına hürmet getiren nadide âlimlerimizden biridir. Onun zaman - zaman Azerbaycan musiki medeniyetine, ithaf ettiği aktüel makaleleri, bu alanda faaliyet gösteren âlimlerin-uzmanların büyük mereğine sebep olmakla, profesyonelliği ve yüksek bedii-

estetik seviyesi ile daima seçilmiştir. Üzeyir Hacıbeyli (5 makale ve Avrupa nesriyyatı, tarafından 2012-ci ilde Bakü'de yayınlanmış 159 sehifelik "Üzeyir Hacıbeyli yaratıcılığının nezeri - estetik problemleri" adlı kitabı), Efrasiyab Bedelbeyli, Cevdet Hacıyev, Vasif Adıgözelov, Hasan Adıgözelzade ve s. diğer bestekârlarımız konusundaki, bilhassa meşhur sanat adamlarına (*Lütfiyar İmanov, Eflatun Nimetzade*) ithaf ettiği makaleleri, genellikle muasır Professional musiki medeniyetimizin gelişim inkişaf yolu ile ilgili ilmi değer kazanmış farklı konulardaki silsile yazılarının Azerbaycan'da ve diğer memleketlerde yayınlanması, Professional aynı zamanda milli musiki medeniyetimizin tebliğinde önem arz etmektedir. Tekce onu belirtmek isterdim ki, Babek hoca Azerbaycan'ın tanınmış bestekârlarından: Kara Karayev, Fikret Amirov, Seid Rüstemov, Süleyman Aleskerov (*operaları barede makale*), Tofik Bakühanov, Arif Melikov, Asya Sultanova (*Hal-hazırda Moskvada yaşayır*), Azer Rzayev, Ramiz Mirişli, Reşid Şafak, onların yaratıcılığı hagda ilmi makalelerini mehiz İstanbulda yayınlanan "Orkestra" adlı hakimli derginin farklı sayında neşr etdirmeye müveffek olmuşdur.

Babek Kurbanov tekçe milli - manevi değerler sahasında, olan dar çerçevede kalmayan ünlü ilim adamıdır. Bu açıdan onun bir zamanlar Azerbaycan Devlet Televiziya ve radyo programlarında fotografiya ve tasviri sanata ait sunumları, seyircilerimiz tamaşaçılarımız özellikle de sanatşinas âlimlerimiz tarafından ilgi ile karşılanmışdır. Yaratıcılığında dünyaca ünlü sanat temsilcilerine yer vermiş müellif - Leonardo da Vinçi, Parfenon, Mikel Ancelo, Rafael, Pikasso, Levitan, Lansare, Şişkin, O. Kiprensi, Abdullayev (*Özbekistanın halk sanatkarı*), "Parfenon" ve s. gibi dünya sivilisasiyasına dahil olmuş sanatkarlar ve bedii hadiselerle ilgili bu gibi konulara ithaf ettiği ilmi makaleler bunu bir daha tasdik ediyor.

Babek Kurbanov'un A. S. Puşkin, V. Lermontov, Yesenin, P. İ. Çaykovski, B. Asafyev gibi rus şairlerinin, bestekârlarının hayat ve yaratıcılığına adadığı onlarla makaleler de bir daha onun dünya edebiyatına aşına olduğunun ispatıdır.

Tanınmış sanat ve görkemli elm adamlarının ayrı-ayrı yıllarda Babek Kurbanov'a hediye ettikleri kitaplarının ilk sehifesinde yazdıkları itiraf karakterli samimi cümleleri, onun uzmanlar arasında nice büyük nüfuza sahip olmasının nişanesidir. Azerbaycan'ın Halk ressamı, Akademik Mikayıl Abdullayevin, Vidadi Halilovun, Profesörlardan Memmed Saleh İsmayılov'un, Gazenfer Paşayev'in, Kamil Veliyev'in, Ali Verdiyev'in, Ali Uçan'ın (*Türkiye*) ve onlarca diğer sanat ve

ilim hadimlerimizin hoş meramlı kelimeleri, onun her yönlü merak dairesine ve yeteneğine verdikleri temennasız – yüksek değerdir.

Babek Kurbanov'un Türk âlimleri ile olan yaratıcılık ilişkilerini de özellikle belirtmemiz gerekiyor. Ortak çalışmanın fealiyyetin sonucudur ki, Babek hoca Profesör Mehmet Takkaçla birge yazdıkları "Televiziya sanatı" adlı kitabı Türkiyede ışık üzü görmüştür. Bununla bele Babek bey, Profesör Bilge Seyodoğlu, Dosent M. Karabulut ve Yavuz Şen'le birlikde yazdıkları makalelerin de ortak müelliflerindedir.

Babek Kurbanov manevi değerlerin paylandırılmasını halklar, milletler arasında karşılıklı zenginleşme ve gelişiminde insanların bir - birilerini daha yakından tanımalarında, aynı zamanda bir-birilerinin kültürünü öğrenmekde, milli - menevi deyerlerin korunub saklanılmasında, onlara sahip çıkılmasını önemli vazifelerden biri hesab edir. İşte bu nedenle o, yaratıcılığında bu meyle de özel dikkat ayırır.

Babek Kurbanov fenomeni ve yaratıcılığını deyerlendirdikde belli olur ki, o heyatının yeniyetmelik döneminden yabancı dillare de böyük merak salmış, Rus dilini, Türk dilini mükemmel öğrenmekle yanaşı, Alman dilinin inceliklerine de öğrenebilmiştir. Bu cihet Babek hocanın daha bir farklı keyfiyyetini ortaya koyur. Gençlik yıllarinde devamlı olarak Batı bestekarları, klasik avrupa musikisi, ve dünya medeniyeti ile ilgili "Muzik und Schule", "Muzik und geseişhaft", "Künsterzühing" bu gibi yabancı dergilere abune yazılarak onları okumuştur. Rus diline, Azerbaycan diline ve Türk dilini bildiği için de, Babek hocanın ilmi yaratıcılığının bir bölümünde Azerbaycan dilinde, Rus dilinde yazdığı makale ve kitablarla (1). *B. Kurbanov. "Musiki ile edebiyatın karşılıklı ilişkileri", Elm Neşriyatı, Bakü, 1972., 2). B. Kurbanov. "Azerbaycan edebiyatı ve sanatının ideya - estetik problemleri", Elm Neşriyatı, Bakü, 1977., 3). B. Kurbanov. "Musikili estetik terbiyenin problemleri", "Bilik" neşriyyatı, Bakü 1984.) birlikte tercümanlık faaliyeti de önemli yer almaktadır. Birçok rus klasikleri ve elm adamlarının eserlerinin Rus dilinden Azerbaycan diline (1). *A. Zis. "Farkli estetik düşünceler", Azerneşr, Bakü, 1989., 2). A.Y. Zis. "Estetikde Konfrontasiyalar" (karşıdurmalar), 3). A. Y. Zis. "Estetiye karşı olmalar", Azerneşr, Bakü, 1979.), aynı zamanda Rus dilinden Türk diline (1) *N. A. Berdyayev'in "Rus Kommunizminin GaynaGlari ve menası", Erzurum, 2008, 150 s., 2). Galina Pugaçenkova'nın "Orta Asyanın şah eseri: Resm ve Minyatür" (ISBN 975-93191-2-8, Erzurum, 2006. 72 s. Babek Kurbanovla Tehsin Parlak ile müşterek tercüme) 3). Prof. Dr. N. İ.***

Kiyaşenko'nun birçok bedii-estetik terbiyeye aid makalelerini), ayrıca da Azerbaycan dilinden Rus diline ("*Nizami ve Musiki*", *Elm, Bakü, 1991. (Babek Kurbanov'la, Ehmed İ sazade'nin ortak tercümesi)* özellikle de Azerbaycan dilinden Türk diline (1). Rasim Efendi ve Turgut A. Efendinin "*19. ve 20. Esrin başlangıcında Azerbaycan sanatı*", *Türk Dünyası İnsan Hakları Derneyi Yayınları, Ankara, 2002., 2). "Azerbaycan'ın bezek sanatı" (Kültür yayını, № 1, Oltu - Erzurum, 1997) 3). M. Samed, "Dünya dahilersiz yaşayamaz" (Lütfizade konusunda), İstanbul, 2005, 185 s. 4). B. Kurbanov, "Musiki estetiğinin bazı problemleri", Aktif yayınevi, Ankara, 2005, 5). B. Kurbanov, "Çoksesli musikinin unutulmazları", Ajans Güler yayınevi, Ankara, 2011, 234 s. 6). B. Kurbanov, "Çağdaş sanat eğitimi problemleri", Ajans Güler yayınevi, Ankara, 2011, 218 s. 7). B. Kurbanov, "Dede Şemşir", "Aşık Şemşir, şeir demeti", Ankara - 2014, 320 s. 8). İlham Rehimli "Gısa tyatro sözlüyü", Ankara – 2015, 93 s.) çoksayda etdiyi professional çevirmeler alimin tercümanlık alanındaki uğurlu çalışmalarındandır.*

Yeri gilmişken belirtmeliyiz ki, Kalmık halkının kahramanlık eposu olan "Cangar" destanını Rus dilinden Azerbaycan diline çevirmesi ile Babek bey, kadim tarihi geçmişe sahip bu küçük halkın dikkatini kendine çeke bilmiş, ünlü türkoloğ elm adamlarının sevgisini kazanmıştır. 2017-ci ilde Baküda "Şur" neşriyatı tarafından yayınlanan 395 sahifelik kıymetli kitabın yayınlanması ile kısa sürede Babek hocanı Eylül ayında Kırgızistanın başkenti Bişkek şehrine, Aralık ayında ise Kalmık Respublikasına, aynı zamanda 2018 - ci yılda Mongolstanda keçirilecek Uluslararası "Cangar" sempozyumuuna işte "Cangar" konusunda sunumunu yapmak üzere resmi devlet mektubu da ünvanlamışlar. Onu da bildirmeliyiz ki, 26-28 Nisan 2017 tarihinde Niğde şehrinin Ömer Halisdemir Üniversitesinde, keçirilen IV Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları sempozyumuda Babek hoca "Kalmık halkının Kahramanlık destanı Cangarda türk kökenli sözler" isimli sunumunu yapmış, daha sonra hemin makale simpzyum dergisinin 87-93-cü sahifesinde yayınlanmıştır.

Müasir merhalede hele de bele bir hoş meramlı missyonun yerine yetirilmesini üzerine götüre bilen uzmanlarımızın sayısının yeterince olmadığını söyleye bileriz. Medeni ilişkiler alanındaki ilmi ağırlığı öz sırtında şerefle taşıya bilen alimlerimizin sırasında işte Babek Osman oğlu Kurbanov da yer almaktadır.

Onu da etiraf etmeliyiz ki, Rus ve Türk dilinin incelikleri mükemmel bildiyi için Erzurumda çalıştığı yıllarda Babek hoca bu şehrin sosyal-medeni hayatında da yakından iştirak etmiş, 1 sayılı

notariat kurumunun önemli üyelerinden biri olmuştur. Bu sebepten de Babek hocamı professional - yeminli tercümeçilik sahesinde Erzurumda fealiyyet göstere bilmesine resmi olarak razılık da vermişler.

Profesör Babek Kurbanov'un felsefe, estatika ve sanatşinaslığa ait eserleri, âlimin çokyönlü faaliyetinde önemli yer tutmaktadır. Bu açıdan onun birçok uzmanların, sanatseverlerin mereğine sebep olan önemli eserlerini (*"Edebiyatla musikinin ilişkisi"*, *"Programlı musikinin estetik prensipleri"*, *"İncesanatın sosyal funksiyaları"*, *"Musikinin bazı bedii-estetik meseleleri"* ve s.) ve aynı zamanda ideolojik mübarezeye ithaf edilmiş çok sayıda makalelerini özellikle belirtmemiz gerekir.

Babek Kurbanov'un ermeni terörüne, vahşetlerine ithaf ettiği ilmi-nazari tarzda yazılmış makaleleri, kitaplara yazdığı raporları örnek göstere bileriz. Babek Kurbanov'un ilmi içerikli yazılarının her zaman en muteber hâkimli dergilerde (*"Voprosı filosofı"*, *Moskva*, *"Folklor"*, *"Orkestra"*, *"Güzel Sanatlar dergisi"* – *Türkiye*, *"Sanat" Daşkend* ve s.) yayınlanması faktı da, müellifin eserlerinin aktüelliğine, aynı zamanda yüksek ilmi - nazari seviyesine işaret ediyor. Tesadüfi değil ki, onun felsefi-estetik eserlerine birçok tanınmış âlimlerin, o cümleden, Rusya Federasiyasının Emekdar Elm Hadimi Prof. Dr. A. Y. Zis'in, Prof. Dr. E. Çernaya'nın, Prof. Dr. M. F. Ovsyannikov'un (*Lomonosov adına Moskva Dövlet Üniversitesinin Felsefe fakultesinin dekanı*), Akademik V. V. Vanslov'un, Prof. Dr. N. L. Leyzerov'un, Prof. Dr. T. Mahmudova'nın, Akademik F. Köçerli'nin, Akademik A. Aslanov'un, Prof. Dr. Ş. Mirzayeva'nın vs kıymetli fikirleri bir daha söylediklerimizi tasdik etmektedir.

İlimimizin bu müdrük şehsiyyeti 1981-ci ilden 1989-cu yıllar arası Azerbaycan Milli Elmler Akademiyasında "Estatika ve Etika bölümlerine başkanlık yaptığı dönemde o, musikişinaslık, estatika, etika, sanatşinaslık alanında faal bir şekilde iştirak etmiş, Moskova, Sank - Peterbursbug (*Leningrad*), Kiyev, Tiflis, Yerivan, Daşkent, Bişkek gibi şehirlerin bilim insanları ile yaratıcılık teması sağlamış, Azerbaycan ilmlinin gelişmesi yolundaki hizmetini esirgememimdir.

Babek hocain bir eğitimci - muhazireçi gibi respublikamız ve onun hudutlarından uzaklarda, halkımızın zengin bedii yaratıcılığını, kültürünü özellikle de musiki sanatını, folklorunu tebliğ etmesi, Sovyetler Birliği zamanında da, Azerbaycan'ımızın bağımsızlık gazlanması sonradan her zaman takdirle karşılanmıştır.

Babek hoca Azerbaycan'da fealiyyet gösterdiyi yıllarda kabul komissiyasının üyesi ve devlet sınav komisyonunun başkanı gibi iştirak etmiştir. 1991 – 1992 - ci yıllarda Üzeyir Hacıbeyov adına Bakü Musiki Akademiyasının rektoru SSRİ-nin ve Azerbaycan Respublikasının halk artisti, profesör Ferhad Bedelbeyli Babek hocaya büyük itimad göstererek “Musiki nazariyesi fakultesi”nde ve “Bestekarlık fakultesi”nde devlet sınav komissiyasının başkanı teyin etmiştir. O yıllarda devlet sınav komissiya kurulu terki binde Azerbaycan'ın meşhur musikişinasları: profesörlar İlmira Abbasova, Aida Tağızade, Şükufe Mirzeyeva, Naile Mehdiyeva, İmruz Efendiyeva, Zara Bakihanova, Gövher Hüseynova, L. Mehmandarova, Solmaz Gasımov, Zemfira Gafarova, Seadet Abdullayeva, Ramiz Zöhrabov aynı zamanda meşhur bestekarlarımız Cevdet Hacıyev, Arif Melikov, Heyyam Mirzezade, Lyudmila Karagiçeva, Vasif Adıgözelov, Ferec Garayev yer almıştır. Bakü Musiki Akademiyasının bu iki fakultesine imtahan komissiyasının başkanı olarak devet edilmesi de Babek hocanın peşekar musikişinas ve tecrübeli pedagog, alim olduğunun göstergesidir. Yeri gilmişken onu da belirtmeliyiz ki, Atatürk Üniversitesinde çalıştığı yıllarda Babek hoca bir kaç kez “Gözel sanatlar” fakultesinde de gabul sınavlarına da jüri olarak katılmıştır.

Zaman - zaman Babek Kurbanov'un yaradıcılığı konusunda bir çok ilim insanları, sanat adamları Türkiye'de ve Azerbaycan'da makaleler yazıp onun yaradıcılığına ve faaliyetine metbuat sehifelerinde kıymet vermişler.

1. Akademik Vidadi Halilov, “Estetiklerden biri”, “Edebiyat ve İncenanat” gazetesi 29 Aralık 1989.
2. Babek Kurbanov'un 50 illik jubilesi ile ilgili Azerbaycan Besteciler Birliğinin kurul üyelerini 29 Aralık 1989 yıl “Edebiyat ve İncenanat” gazetesinde yayınlanmış tebrik mektubu.
3. A. Nifteliyev, “İlmin çetin yolları”, “Kommunist” gazetesi, 19 Şubat 1991.
4. Alisa Ahmedov, “Şahsiyetin bütövlüğü”, “Azerbaycan” gazetesi, 7 Agustos 1999.
5. M. Şahmarlı, “Yaşın ve fikrin haddi”, “Argument” gazetesi, 9-15 Eylül, 1999.
6. Gürsoy Solmaz, “Kurban Babek Osmanoglu” (türkce), “Karsın sesi” dergisi, yıl: 2, sayı 19, 1993, s. 50.
7. Çengiz Alyılmaz, “Babek Osmanoglu Kurbanov” (türkce), “Bilik dergisi”, sayı 4, Kış. 1997, Ankara, s. 211-219.

8. İmruz Efendiyeva, “Musiki düşünceli filosof”, “Musiki dünyası” dergisi, № 1, Bakü, 1999, s. 114-115.

9. İmruz Efendiyeva, “Musiki ile felsefenin karşılıklı elagesini tatkik eden alim”, “Azerbaycan Medeniyyeti ve İncesanatı” gazetesi, № 20 (21), 17 Haziran 2004.

10. Nergiz Şefiyeva ve Nigar Cerulla kızı, “Bülbül dına Orta-İhtisas Musiki mektebi – 70” (1948-1958), Baküde Bülbül adına musiki temayüllü mektebin jubilesi nedeni ile yayınlanmış CBS dergisi, Bakü, 1997, s. 25-35

11. E. Kafkasyalı, “Portreler” (türkce), “Palandöken” ve “Açık söz” Gezeteleri, Erzurum, 22 Nisan, 2002.

12. Mübariz Süleymanlı, “Prof. Dr. Babek Kurbanov”, “Medeniyet Dünyası” dergisi, ADMU yayınevi, 2004, s. 60.

Mehsuldar yaratıcılığına verilen deyerdir ki, Türkiye’de profesör alimimiz Babek Kurbanov konusunda üç diplom işi yazılmışdır.

1. Prof. Dr. Çengiz Alyılmaz’ın ilmi rehberliyi ile Erzurum Atatürk Üniversitesinin mezunu, Mehmet Şimşek adlı şahsın 1998-ci yılında yazdığı “Prof. Dr. Babek Osmanoğlu Kurbanov’un heyatı ve eserleri” adlı diplom işi.

2. Letif Akan’ın adlı alimin ilmi danışmanlığı ile Atatürk Üniversitesinin Ömür Yazıcı isimli mezununun 2002 - ci ilde yazdığı “Prof. Dr. Babek Kurbanov’un heyatı ve eserleri” adlı tezi.

3. Demirdaş Emine, “Prof. Dr. Babek Kurbanov’un hayatı ve eserleri”, adlı tezi, (İlmi danışman Dr. Süleyman Fidan), Gaziantep Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuarı 2011, s. 69 - 115. (*Prof. Dr. İlgar İmamverdiyev’in, Prof.Dr. Babek Kurbanov’un 70 yaşı münasibetile yazdığı “Her kim yüz yıl yaşamasa adlı makale esasında tez.*)

Profesör Babek Kurbanov’un geniş şaheli potensial yaratıcılık imkânlarının diger bir sahasını bestekârlık teşkil etmektedir. Tesadüfi deyildir ki, öğrencilik döneminde “Besteçilik” fennini, dünyaca ünlü bestekâr, iki defe Stalin Mükâfatı Laureatı, Dmitri Şostakoviç’in yetenekli öğrencisi olan Azerbaycan’ın Halk Artisti, Profesör Cevdet Hacıyev’den de almıştır. Zaman keçdikce saralmış not veregeleri öğrencilik yıllarının aziz hatırası gibi Babek hocanın arşivinde yer aldığı için, her görüşümüz zamanı ondan rica ediyordum ki, bu besteleri cem edib ayrıca kitap halinde neşir ettirmeyin zamanı çatmıştır. Nihayet, bir müddet sonra onun pyano, keman, tar, trio, şan

eserlerden oluşan “Besteler mecmuası” adlı 170 sehifelik kitabı 70 illik jubilesi erefesinde 2009-cu ilde çap olundu.

Mükemmel musiki tehsiline sahip olduğu için, Anadolu da populyar olan 63 Türk halk mahnılarını ve bir çok enstrümental melodileri Babek hoca 2005-ci ilde bizim tevsiyemizle saz ve fortepiano için harmonikleşdirdi. Bununla da müşterek yazdığımız “Fortepiano eşlikli saz eserleri” adlı 140 sahifelik mecmuemiz 2006 –cı ilde “Şirvanneşr” tarafından Baküda yayınlandı. Musikiseverlerimizin ilgisini nezere alıp mecmuemizde yer alan Türk halk ezgilerinin adlarını geyd etmeyi vacib sanırık: 1. “Adanalı”, 2. “Heybeler bellerde”, 3. “Seyid Osman”, 4. “Bu dere buz bağlamış”, 5. “Omuz halayı”, 6. “Kale kaleye karşı”, 7. “Zeytun yaprağı yeşil”, 8. “Masa üstünde testi”, 9. “Yar sene beşik alayım mı?”, 10. “Nemrut dağı”, 11. “Çiğrik benim, tel benim”, 12. “Çamlar altına”, 13. “İndim dere ırmağa”, 14. “Caminin ardı ayaz”, 15. “Vallahi o yardır”, 16. “Kütahyanın pınarları akışır”, 17. “Ela gözlü pirim geldi”, 18. “Şu derenin uzununu”, 19. “Kırma taşın kenarı”, 20. “Haram sudan atladım”, 21. “Sarı seyran barı”, 22. “Ardıçdandır kuyuların kovası”, 23. “Diyarbakır şad akar”, 24. “Mühabbet bağına girdim bu gece”, 25. “Bağdan bir gül almamışım”, 26. “Yol üstünde dikili taş”, 27. “Pınarın başında”, 28. “Yemeni bağlamış telli başına”, 29. “Kaçma güzel”, 30. “Çocuk şarkısı”, 31. “Timur ağa barı”, 32. “Söke oyun havası”, 33. “Beylik ara nağmesi”, 34. “Arzu ederiz bir yol görmeye”, 35. “Dama attım degenekleri”, 36. “Göynük zeybeği”, 37. “Üç ayak”, 38. “Çarşıya vardım, erikten aldım”, 39. “Al eline feneri”, 40. “Koyunum kuzulayı”, 41. “İndim çayır biçmeye”, 42. “Gayda”, 43. “Ay akşamdan ışıktır”, 44. “Yarım gitti çeşmeye”, 45. “Divane aşık gibi”, 46. “Aman aman elmalı”, 47. “O yar başın bağlamış”, 48. “Alibaba ve 40 heramiler” filminden mahnı”, 49. “Alibaba ve 40 heramiler” filminden koro”, 50. “Dere kenarında taş ben olaydım”, 51. “Habudiyar”, 52. “Güzeller bezenmiş”, 53. “Katibim”, 54. “Al mendili”, 55. “Köylü kızı”, 56. “Saman yolu”, 57. “Gülnihal”, 58. “Sinsin”, 59. “Ezgi № 1”, 60. “Ezgi № 2”, 61. “Ezgi № 3”, 62. “Ezgi № 4”, 63. “Ezgi № 5” ve s. Babek hoca daha sonra iyirmiye yakın klassik türk melodiyalarını ve bestekar eserlerini (“Sultaniyegah Longa – Sirto”, “Gül budağı”, “Kürdi-Hicazkar Longa”, “İndim Geldim Silifkeden aşığı”, “Nihavend Longa”, “Şahnaz Longa”, Saadettin Oktenay ın “Aşkın kanunu”, “Bir ateş ver”, İsmayıl Dede Efendi ’nin “Gülnihal” ve s.) tar için eşliğini pyano için aranjiman yaptı. (B. Kurbanov’un “Şen dostlar”, “Keşke”, “Şark romanı” adlı besdeleri de bu kitabta yer almışdır). Birge çalışmamızın ürünü olan “Fortepiano eşlikli tar eserleri” adlı 115 ve 124 sehifelik

2 cildlik kitab işte Babek hocanın ön sözü ile “Şirvanneşir” yayınevi tarafından 2006-cı yılında Baküda yayınlanıb, o dönemde musikiseverlerin ihtiyarına ermağan edildi.

Babek Kurbanov’un musiki yaradıcılığını eks etdiren, (*Bedii ve Teknik editörü Musa Elekberli ve musiki redaktorluğu Doçent Dr. Efgan Zeki Saleh’in (Salayev)*) 2017-ci yılşnda “Şur” neşriyatı tarafından neşr olunan 244 sahifelik “Eserler mecmuesi” adlı ikinci kitabda müellifin ayrı - ayrı yıllarda f-no ve skripka, tar için yazdığı piyesler, son yıllarda beselediği vokal eserler yer almışdır. Müellifin bestelerinin orijinal adlarına dikkat yetirdiyimizde, alimin bestekarlık sahesindeki uğurlu fealiyyetine bir daha de heyran galırız: F-no için “Balada”, “Buludlar”, “Seher”, “Feza”, “Prelüd № 1”, “Prelüd № 2”, “Prelüd № 3”, “İntizar”, “Sevinc dolu”, “Vefasız”, “Marş”, “Şehidlerin hatiresine”, “Heyal”, “Cıdır”, “Sehrada”, “İlgim”, “Skertso”, “Çisge”, “Orhun abideleri”, “Yürüş”, “Davamsızlık”, “Maneelerin aşılması”, “Genclik marşı” “Halk raksı (*stilize*), “Zarafat”, “Uzlaşmazlık”, “ Sensiz”, “Nostalji”, İ.S. Bah’in hatiresine 5 Fuga, 6 eded pyano eşlikli keman eserleri: “Şark romansı”, “Keşke”, “Hatıra”, “Tac mahal”, Violin, viola ve f-no için “Veda valsı”, 2 violin ve f-no için “Antep valsı”, Keman için prelüd ve fuga, Tar ve pyano eşlikli pyesler: (“Şerk romansı”, “Ürek odur”, “Keşke”, “Şen dostlar”), pyano eşlikli şan eserler: (“Felek”, “Veten marşı”, “Gocalma güzel”, “Senin ala gözlerin”, “Aşkara sevdim seni”, “Okul marşı”), Keman ve pyano için halk türküsü “Sarı gelin” ve s.

Daha sonra Babek hoca mühtelif halklara aid klassik musiki örneklerini aranjiman ederek (*Camille Saint-Saens. “Türk Marşı”, Nina Rota. “Goldfather” Muhlis Sebahetdin Ezgi “Hatırla sevgili”, Yıldırım Gürses. “İller sonra rastlaşdığım çocukluG sevgilime”*) ilk kez olarak bu mecmuaya dahil etmiştir.

Yeri gelmişken onu da belirtmemiz gerekir ki, birçok musikiçiler: Profesör Hakikat Muharremova (*Babek Kurbanov’un f-no için dörd prelüd, Erzurum Atatürk ünivesitesin Kültür Merkezinde (2000)*), Dr. Refail Memmedeliyev (*Babek Kurbanov “Trio”, Atatürk Ünivesitesi Kültür Merkezi A salonu (2003)*), Doç.Dr. Efgan Zeki Saleh (Salayev) (*B. Kurbanov “Sensiz” Gaziantep Ünivesitesi Atatürk Kültür Merkezi (15.11- 2011)*, *Karadeniz Teknik Ünivesitesi Eğitim Fakultesinin sehnesi Akcaabad (17. 01 - 2013)*, *B. Kurbanov, “Hatıra” Harran univesitesinin Osmanbey Kampusü Böyük Anfi salonu (3 may 2013)*, *B. Kurbanov “Sensiz” Gaziantep Ünivesitesi Hastanesi Auditoriyumu sahnesi (7. 05 - 2014)*, *“Şehitlerin hatirasına”, Gaziantep Ünivesitesi “Mavera” kongre ve sanat merkezi (19.12 2016)*), Doç. Dr. Tamilla Gasimova (*B.*

Kurbanov. “Hayal”, “Gençlik marşı”, Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi A salonu (5.04-2002,) Ağrı Eğitim Fakültesi, “Mavi Salon” (12.04 – 2002), B. Kurbanov. “Gençlik marşı”, TRT – nin “Arı Stüdyosu” (2002), B. Kurbanov, “Heyal”, “Gençlik marşı”, “Sehrada”, “Skertso”, Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi A salonu (4.04-2003) ve Gazi Üniversitesi Salonu (16.05-2003), B. Kurbanov. “Şen dostlar” Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi A salonu (19.04-2003)), Sanatşinaslık doktoru Profesör İlgar İmamverdiyev (B.Kurbanov, Tar ve pyano için “Şark Romansı”, “Keşke” Erzurum Atatürk üniversitesi (16.05-2003), Harran üniversitesi Osmanbey Kampusü Büyük Anfi salonu (3. 05 - 2013), B.Kurbanov, “Keşke” Gazi Üniversitesi Salonu (16.05-2003), Erzurum Atatürk üniversitesi (4.04-2003), B.Kurbanov, “Şark Romansı”, “Hatıra”, “Ürek odur”, “Şen dostlar”, Atatürk Üniversitesi Kültür Merkezi A salonu (19.04-2004), B.Kurbanov, “Şark Romansı”, “Keşke”, Gaziantep Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi (2015), Doç. Dr. Güler Demirova (“Şark Romansı”, “Keşke”, “Hatıra”, Gazi Üniversitesi büyük salon (2005), yetenekli kemancı Dos. Ferhad Ağamalızade - Tan Berg (B.Kurbanov, “Sensiz” Gaziantep Üniversitesi Tıbb fakültesi anfi sahnesi (7.05-2014)) farklı yıllarda bestekâr Babek Kurbanov’un eserlerine müraciet ederek mühtelif konsert törenlerinde uğurla seslendirmişler.

Osman Sarıvelli yadigarını tanıyan, uzun yıllardır yaratıcılığını daha yakından müşahide eden şahs olarak belirtmeliyim ki, Babek hoca elm dünyamızda öz kökü üstünde mert duran, sert dayanan nadide alimlerimizden biridir. Hayatı boyu kimseni incitmeyen, kalbine tokunmayan, oturuşunu - duruşunu bilen, etikanı gözleyen, öz yerini – yurdunu megamin tanıyan, danıştığı her bir sözün, her kelmenin değerini anlayan, kıymetini derk eden, namert işlerden sakınan, pınar gibi saf, dağ havası gibi temiz, sema gibi aydın, güneş gibi nurlu ve heraretili, abır - ismetini daima hifz eden, pak olmağı her şeyden uca tutan, dünyanın malında, var - dövletinde nezeri olmayan, gözü - könlü tok, yumşak hasiyetli, kövrek kalpli, insancanlı, Hatem sehavetli, saf yürekli, necip dilekli, beşeri amallı, ağıllı - kamallı, pirani dedelerimize has olan değerleri kendinde yaşadan, Babek Kurbanov adı altında öz ömrünü namusla, geyretle, vicdanla, şerefle sürdüren, ensiklopedik bilgili ulu erenlerimizin günümüzdeki temsilçisi olan, müdrik insan, Veten sevdalı asilli - necabetli övladımızdır.

Her zaman kendimi bahtever sanırım ki, atam Cemil İmamverdi oğlu Ekber, Dede Şemşir, Aşık Mikayıl Azaflı, Gember Şemşiroğlu, Akademik Firidun Köçerli, Akademik Tofik Köçerli, Profesör Camal Mustafayev, Profesör Gezenfer Paşayev, Profesör Mürsel Hekimov, Profesör Arif

Memmedov, SSRİ halk artisti Reşid Behbudov, Profesör Süleyman Aleskerov, Profesör Elmira Abbasova, Profesör Zemfira Gafarova, Profesör Gülnaz Abdullazade, Profesör Ogtay Guliyev, Profesör Arif Melikov, Profesör Hitab İsmayılov, Profesör Penah Göyçe, Profesör Valeh İsmayılov, Şahnezer Hüseyinov, Asif Efendiyev, Edalet Paşayev, Ali Kurbanov, Sefhan Hüseyinov, Arif Hüseyinov, Saleh Ocaqverdiyev, Enver Genberov, Zakir İmamverdiyev, Müzadil Cemiloğlu gibi parlak şahsiyyetlerim, elm aleminde mene doğru istigamet verenlerim, yol gösterenlerim arasında profesör Babek Osmanoğlu Kurbanov gibi dühalar da kalbimde ebedi yer almıştır.

Gece-gündüz mütalie eden, tedgiklerini daima davam etdiren, yazıb-yaradıb ilmi eserlerini gelecek nesiller için ermağan etmeye çaba gösteren Babek Kurbanovu 80 illik jubilesi münasibeti ile tebrik edir, ulu Tanrıdan can sağlığı dilerem.

Bir zamanlar atası Osman Sarıvelli: “Her kim yüz il yaşamasa, Günah onun özündedir” demiştir. Aşık Alı ise “Ellini keçirdim, yüze ne galdı?” demiştir. Bu makalenin yazarı gibi men bu misralarda bir azcık düzeliş edib deyirem: “Sekseni hakladın, Yüze ne Galdı?”.

KAYNAKLAR

1. G. Paşayev, “Her kim yüz yıl yaşamasa”, Edebiyat” gazetesi, 2009, 26 Haziran, S. 3.
2. İ. İmamverdiyev, “Milli kültürümüzün fedakar temsilcisi ve tebliçisi profesör Babek Kurbanov, 525-ci gazete (14 Temmuz 2017).
3. İ. İmamverdiyev, “Milli medeniyetimizin ve incesanatımızın layikli temsilcisi”, 7 Haziran 2017.
4. İ. İmamverdiyev, “Sekseni hakladın (yakaladın) yüze ne kaldı?”, “Adalet gazetesi”, 23 Mayıs, No 91 (5321), 2018 S. 6, 24 Mayıs No 92 (5322), 2018 S. 6, 25 Mayıs 2018 No 93 (5323) 2018 S. 6.
5. İ. Efendiyev, “Azerbaycan musiki kültürü hakkında yeni eserler”, “Musiki dünyası” dergisi.
6. B.O. Kurbanov “Müziğin sanatsal-estetik sorunları” Ağrıdağ yayınevi, 2000, 376 s.
7. B.O. Kurbanov “Azerbaycan güzel sanatları: tarifler, tahrifler, “Araz” yayınevi 2001, 192 s. s. 22–31.